REGVLAE ALIQVOT SOCIETATIS IESV.

BVRGIS.
Apud Philippum Iuntam.

1583.
Cum facultate Superiorum.

Regulæ generales, & communes, siue summarium Constitutionum.

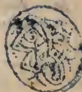
Regulæ modestiæ.

Instructio ad reddendam conscientiæ rationem.

Regulæ peregrinorum.

De obedientiæ virtute, Epistola. P. N. Ignatij.

SVMMARIVM
EARVM CONSTITVTIONVM,
quæ ad ſpiritualem noſtrorum inſtitutionem pertinent, & ab omnibus obſeruandæ ſunt.

1
VANVIS ſumma ſapientia, & bonitas Dei Creatoris noſtri, ac Domini ſit, quæ conſeruatura eſt, gubernatura, atque promotura in ſuo ſancto ſeruitio hanc minimam Societatem IESV, vt eam dignata eſt inchoare: ex parte vero noſtra interna charitatis, & amoris illius lex, quam Sanctus Spiritus ſcribere, & in cordibus imprimere ſolet, potius, quàm vllæ externæ Conſtitutiones, ad id adiutura ſit. Quia tamẽ ſuauis diſpoſitio diuinæ prouidentiæ ſuarum creaturarum cooperationem exigit, & quia Chriſti domini noſtri Vicarius ita ſtatuit, & Sãctorum exempla, et ratio ipſa nos ita docet in Domino: neceſſarium eſſe arbitramur, Conſtitutiones conſcribi, quæ iuuent ad meliùs in via incœpta diuini obſequij procedendum, iuxta inſtituti noſtri rationem.

Cõſtitutiõnũ neceſſitas.
In proœ. Conſ. §. 1.

Finis & ratio viuendi Societatis. In Ex. c.1. §.2.

2 *Finis huius Societatis est, non solùm saluti, & perfectioni propriarum animarum cum diuina gratia vacare: sed cum eadem impensè in salutem, & perfectionem proximorum incumbere.*

Par. 3. c.2. lit. G. & Par. 6. c. 3. §.5.

3 *Nostræ vocationis est, diuersa loca peragrare, et vitã agere in quauis mundi plaga, vbi maius Dei obsequium, & animarum auxilium speratur.*

In Ex. c. 1. §.6.

4 *Ratio viuendi in exterioribus iustas ob causas, maius Dei obsequium semper intuendo, communis est: nec vllas ordinarias pœnitentias, vel corporis afflictiones ex obligatione subeundas habet: sed illas assumere quiuis poterit, quæ sibi videbũtur cum approbatione Superioris ad maiorem sui spiritus profectum conuenire, & quas propter eundem finem Superiores eis poterunt imponere.*

Sacramẽto rum vsus & examen cõscientiæ. In Ex.c.4. §.41.

5 *Ipso initio sui in Societatem ingressus, debet quisq; generalem totius vitæ cõfessionem apud aliquem Sacerdotem à Superiore assignatum facere, & post eam sacratissimum Christi domini nostri corpus sumere: & sic sexto quoq; mense, eodem modo generaliter, ab vltima inchoando, cõfitebitur.* Et omnes tam Professi, quàm formati Coadiutores semel singulis annis parati esse*

*Par.6.c.1. §.2.

debe-

debebunt ad confessionem generalem, quæ ab vltima generali inchoetur, ei, quem Superior sibi substituerit, faciendam.

6 *Vtantur quotidie omnes conscientiæ suæ examinatione consueta. * Si Sacerdotes non fuerint, confiteantur oportet, & sanctissimum sacramentum Eucharistiæ sumant octauo quoq; die: * & vnus omnium sit confessarius à Superiore constitutus: quod si fieri nõ poterit, quisq; certè suum stabilem habeat confessarium, cui ipsius conscientia prorsus aperta sit.* Par. 3. c. 1. §. 11. *In Ex. c. 4. §. 25. * Par 3. c. 1. §. 11.

7 *Qui autem ali, quàm suo cõfessario designato confiteretur, debet postmodum (quantùm recordari poterit) eidem suo confessario totam suam conscientiam aperire, vt nihil ignorando, quod ad eam pertineat, meliùs in Domino possit eundem iuuare.* Par. 3. c. 1. litt. Q. & par. 6. c. 3. §. 2.

8 *Vnusquisq; eorum, qui Societatem ingrediũtur, consilium illud Christi sequendo, Qui dimiserit patrem, & cæt. existimet sibi patrem, matrem, fratres, & sorores, & quidquid in mundo habebat, relinquendum: immo sibi dictum existimet verbum illud: Qui non odit patrem, & matrem, insuper & animam suam, non potest meus esse discipulus. Et ita curandum ei est, vt omnem carnis affectum erga sanguine iunctos* Exuendus inordinatus seculi affectus. In Ex. c. 4. §. 7.

exuat, ac illum in spiritualem conuertat, eosq; diligat eo solum amore, quem ordinata charitas exigit: vt qui mundo, ac proprio amori mortuus Christo domino nostro soli viuit, eumq; loco parentum, fratrum, & rerum omnium habet.

Vera sui abnegatio. In Ex. c. 4. §. 8.

9 *Ad maiorem in spiritu profectum, & praecipuè ad maiorem submissionem, & humilitatē propriam, contentus esse quisq; debet, vt omnes errores, & defectus ipsius, & res quæcunque, quæ notatæ in eo, & obseruatæ fuerint, Superioribus per quenuis, qui extra confessionem eas acceperit, manifestentur.*

In Ex. c. 4. §. 8.

10 *Boni etiam omnes consulant ab aliis corrigi, & ad aliorum correctionem iuuare, ac manifestare sese inuicem sint parati debito cum amore, & charitate ad maiorem spiritus profectū: præsertim vbi à Superiore, qui illorum curam gerit, fuerit ita præscriptum, aut interrogatum ad maiorem Dei gloriam.*

In Ex. c. 4. § 44.

11 *Diligenter animaduertant oportet (magnifaciendo, summiq; momenti id esse ducendo in conspectu Creatoris, ac domini nostri) quantopere iuuet, ac conferat ad vitæ spiritualis profectum omnino, & non ex parte abhorrere ab omnibus, quæ mundus amat, & amplectitur, & admittere, & concupiscere totis viribus quid-*

quid

quid Christus dominus noster amauit, & amplexus est. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea, quæ mundi sunt, sequuntur, diligunt, & quærunt magna cum diligentia, honores, scilicet, famam, magni nominis existimationem in terra, sicut mundus eos edocet: sic, qui procedunt in spiritu, & seriò Christum dominum nostrum sequuntur, amant, & ardenter exoptant, quæ iis omnino contraria sunt, indui nimirum eadem veste, ac insignibus domini sui pro ipsius amore, ac reuerentia: adeo, vt si sine offensione vlla diuinæ maiestatis, & absq; proximi peccato foret, vellent contumelias, falsa testimonia, & iniurias pati, ac stulti haberi, & existimari, (nulla tamen ad id per eos data occasione) eò quòd exoptant aßimilari, ac imitari aliquo modo creatorem, ac dominum nostrum IESVM Christum, eiusq; vestibus, & insignibus indui: quandoquidem illa ipse propter maiorem profectum nostrum spiritualem induit, nobisq; exemplum dedit, vt in omnibus, quoad eius fieri poterit, diuina gratia aspirante, eum imitari, & sequi, cùm vera sit via, quæ ducit homines ad vitam, velimus.

12 *Vt meliùs ad hunc perfectionis gradum in spirituali vita tam pretiosum perueniatur, maius* In Ex.c.4. §.46.

ius, ac impensius studium cuiusq; sit quærere in Dn̄o maiorem sui abnegationē, & cōtinuam in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationem.

In Ex. c.4. §.28. 13 *In exercendis officiis abiectis, & humilibus, promptius ea suscipi conuenit, à quibus sensus magis abhorrebit: siquidem iniunctum fuerit, vt in eis se exerceat.*

Par.3. c.1. §.13. 14 *Anteuertere oportet tentationes, adhibitis earum contrariis: vt cùm quis animaduertitur ad superbiam esse propensus, exerceri is debet in rebus abiectioribus; quæ ad humiliãdum ipsum vtiles futuræ videantur: & sic de aliis prauis animæ propensionibus.*

Perfectionis, solidarumq; virtutum studium. Par.6. c.1. §.1. 15 *Omnes constanti animo incumbamus, vt nihil perfectionis, quod diuina gratia consequi possimus in absoluta omnium Constitutionum obseruatione, nostriq; instituti peculiari ratione adimplenda, prætermittamus.*

* Par. 10. §.2. *16 *Omnes, qui se Societati addixerunt, in virtutum solidarum, ac perfectarum, & spiritualium rerum studium incumbant: ac in huiusmodi maius momentum, quàm in doctrina, vel aliis donis naturalibus, & humanis constitutum esse ducant. Illa enim interiora sunt, ex quibus efficaciam ad exteriora permanare ad finem nobis propositum oportet.*

17 Omnes

17 *Omnes rectam habere intentionẽ studeãt, nonsolùm circa vitæ suæ statum, verùm etiam circa res omnes particulares: id semper in eis syncerè spectantes, vt seruiant, & placeant diuinæ bonitati propter seipsam, & propter charitatẽ, & eximia beneficia, quibus præuenit nos, potiùs, quàm ob timorem pœnarum, vel spẽ præmiorum (quanuis hinc etiam iuuari debeant,) & in omnibus quærant Deum, exuentes se, quãtùm fieri potest, amore omnium creaturarum, vt affectum vniuersum in ipsarum Creatorem conferant, eum in omnibus creaturis amando, & omnes in eo, iuxta sanctissimam, ac diuinam ipsius voluntatem.* Par. 3. c. 1. §. 26.

18 *In concionibus domesticis de iis crebrò tractent, quæ ad sui abnegationem, & in virtutibus profectum, & omnimodam perfectionem attinent: ad ea se inuicem exhortando, & præcipuè ad vnionem, & charitatem fraternam.* Par. 3. c. 1. §. 21.

19 *Magnopere conferet, deuotè, quoad fieri poterit, ea munera obire, in quibus magis exercetur humilitas, & charitas. Et in vniuersum loquendo, quantò aliquis se arctiùs Deo astrinxerit, & liberaliorem erga summam maiestatem se præstiterit, tantò eum in se liberaliorem etiã experietur, & ipse in dies magis idoneus erit* Par. 3. c. 1. §. 22.

 ad

ad gratias, & dona spiritualia vberiora recipienda.

Par.5.c. 4. §.5. & in Ex.c.6.§.5. & 6. Cura interioris hominis. 20 *Postquam aliquis in corpus Societatis cooptatus fuerit in aliquo gradu, ad alium progredi curare non debet: sed in suo perfici, & obsequio Dei, & gloriæ sese impendere.*

Par.3.c.1.§. 20.& Par.4 c.4.§.3.& 4 21 *Omnes suum tempus rebus spiritualibus impendant, & deuotioni quærendæ pro mensura gratiæ Dei ipsis communicatæ insistant.*

* Par.3.c.1. §.10. * 22 *Ab illusionibus dæmonis in suis spiritualibus exercitationibus caueant, & se contra omnes tentationes tueātur: simul rationes sciāt, quæ adhiberi possint, vt eas superent: & ad veras, solidasq; virtutes consequendas insistant: siue plures adsint visitationes spirituales, siue pauciores: curent verò semper in via diuini seruitij progressum facere.*

Paupertas Par.6. c.2. §.1 23 *Paupertas, vt murus religionis firmus, diligenda, & in sua puritate conseruanda est, quantùm diuina gratia aspirante fieri poterit.*

Par.3.c.1.§. 25. 24 *Diligant omnes paupertatem, vt matrem, & iuxta mensuram sanctæ discretionis suis temporibus eius effectus aliquos experiantur.* * *nullaq; re tanquam propria vtantur.* * *paratiq; sint ad mendicandum ostiatim, quando vel obedientia, vel necessitas id exiget.*

* Ibidē.§ 7

* Par.6.c.2. §.10.

25 Vi-

25 *Victus, vestitus, & lecti ratio erit vt paupe ribus accommodata: & vnusquisq; sibi persua- deat, quòd quæ vilissima erunt ex iis, quæ domi sunt, ei tribuentur, propter ipsius maiorem abne gationem, & spiritualem profectum.* In Ex.c.4. §.26.

26 *Intelligant omnes, quòd mutuò dare, vel ac- cipere, vel dispensare quidquam de iis, quæ do- mi sunt, minimè possunt, nisi Superior conscius consensum præstiterit.* Par.3. c.1. §.8.

27 *Omnes, qui sub obedientia sunt Societatis, meminerint se gratis dare debere, quæ gratis ac ceperunt, nec postulando, nec admittendo stipen dium, vel eleemosynas vllas, quibus Missæ, vel cõfessiones, vel prædicationes, vel quoduis aliud officium ex iis, quæ Societas iuxta nostrum in- stitutum exercere potest, compensari videatur: vt sic maiori cum libertate possit, & proximo- rum ædificatione in diuino seruitio procedere.* Par.6. c.2. §.7. & in Exa.c.1.§.3.

28 *Quæ ad votum castitatis pertinent, interpre tatione non indigent, cùm constet, quàm sit per- fectè obseruanda, nempe enitendo angelicã pu- ritatem imitari, & corporis, & mentis nostræ munditia.* Castitas. sei suumq; custodia. Par.6.c.1.§ 1.

* 29 *Omnes diligentissimè curent portas sen- suum suorum (oculorum præcipuè, aurium, & linguæ) ab omni inordinatione custodire, ac se* * Par.3.c.1. §.4.

in

in pace, & vera humilitate interna conseruare, & eam in silentio, cùm id obseruandũ est, cùm autem loquendum in circunspectione, & ædificatione verborum, & modestia vultus, ac maturitate incessus, motuumq; omnium, sine vllo impatientiæ, aut superbiæ signo exhibere: in omnibus procurando, atq; optando potiores partes aliis deferre, omnes in animo suo tanquam sibi superiores ducendo, & exterius honorem, ac reuerentiam, quam exigit cuiusq; status, cum simplicitate, & moderatione religiosa exhibendo: atq; ita fiat, vt se mutuò considerantes in deuotione crescant, Deumq; dominum nostrum laudent, quem quisq; in alio, vt in illius imagine, agnoscere studeat.

Par.3.c.1.§.5. 30 *In refectione corporis curãdum est, vt temperantia, modestia, & decentia interiùs, & exteriùs in omnibus obseruetur. Præmittatur benedictio, & sequatur actio gratiarum: quas omnes agere debent, cum ea, quæ par est, deuotione, & reuerentia. Et dum corpus edendo reficitur, sua etiam animæ refectio præbeatur.*

Obedientia. Par.3.c.1.§.23. 31 *Expedit in primis ad profectum, & valde necessarium est, vt omnes perfectæ obedientiæ se dedant: Superiorem (quicunque ille sit) loco Christi domini nostri agnoscentes, & interna*

reue-

reuerentia, & amore eum prosequentes: nec solùm in exequutione, externa eorum, quæ iniungit, integrè, promptè, fortiter, & cum humilitate debita, sine excusationibus, & obmurmurationibus obediant: licet difficilia, & secundum sensualitatem repugnantia iubeat: verùm etiã conentur, interiùs resignationem, & veram abnegationem propriæ voluntatis, & iudicij habere: voluntatem, ac iudicium suum, cum eo, quod Superior vult, & sentit in omnibus rebus (vbi peccatum non cerneretur) omnino conformantes, proposita sibi voluntate, ac iudicio Superioris, pro regula suæ voluntatis, & iudicij: quò exactiùs conformentur primæ, ac summæ regulæ omnis bonæ voluntatis, & iudicij, quæ est æterna bonitas, & sapientia.

32 *Liberam sui ipsorum, rerumq; suarum dispositionem omnes cum vera obedientia Superiori relinquant, nihil ei clausum, ne conscientiam quidem propriam tenendo, non repugnando, nõ contradicendo, nec vlla ratione iudicium proprium ipsius iudicio contrarium demonstrando: vt per vnionem eiusdem sententiæ, & voluntatis, atque per debitam submißionem meliùs in diuino obsequio conseruentur, & progrediãtur.* Par.4.c.10 §.5.

33 *Omnes obedientiam plurimùm obseruare,* Par.6.c.1.§ 1.

& in ea excellere studeant: nec solùm in rebus obligatoriis, sed etiam in aliis: licet nihil aliud, quàm signum voluntatis Superioris sine vllo expresso præcepto videretur. Versari autem debet ob oculos Deus creator, ac dominus noster, propter quem homini obedientia præstatur: & vt in spiritu amoris, & non cum perturbatione timoris procedatur, curandum est.

Par.6.c.1.§.1. 34 *Ad Superioris vocem perinde, ac si à Christo domino egrederetur, quàm promptissimi simus, re quauis, atq; adeo litera à nobis inchoata, nec dum perfecta, relicta.*

Par.6.c.1.§.1. 35 *Ad eum scopum vires omnes, ac intentionem in Domino conuertamus, vt sancta obediētia tum in exequutione, tum in volūtate, tum in intellectu sit in nobis semper omni ex parte perfecta: cum magna celeritate, spirituali gaudio, et perseuerantia quidquid nobis iniunctum fuerit, obeundo: omnia iusta esse nobis persuadendo: omnem sententiam, ac iudicium nostrum cōtrarium cæca quadam obedientia abnegando.*

Par.6.c.1.§.1. 39 *Quisque sibi persuadeat, quòd, qui sub obedientia viuunt, se ferri, ac regi à diuina prouidētia per Superiores suos, sinere debent perinde, ac si cadáuer essent, quod quoquò versus ferri, & quacunque ratione tractari se sinit: vel similiter,*

ter, atque senis baculus, qui, vbicunque, & quacunque in re velit eo vti, qui eum manu tenet, ei inseruit.

37 *Adimplere quisque debet quasuis pœnitentias, quæ propter defectus, & negligentiam suã, vel quiduis aliud fuerint iniunctæ:* * *Pœnitentias verò huiusmodi prompta voluntate admittere deberet cum vero emẽdationis, & spiritualis profectus desiderio, etiam si propter defectũ non culpabilem iniungerentur.* In Ex.c.4. §.33. * Par 3.c.1. §.15.

38 *Cùm aliquis ad ministeria culinæ obeunda ingreditur, vel ad eum iuuãdum, qui coquus est, eidem obedire cum magna humilitate, in rebus omnibus ad ipsius officium pertinẽtibus debet.* * *Atque valde necessarium est, vt omnes non solùm Superiori Societatis, vel Domus, sed etiam subordinatis officialibus, qui ex illo autoritatem acceperunt, obediant: & assuescant non intueri, quis ille sit, cui obediũt, sed potiùs quis ille, propter quem, & cui in omnibus obediunt, qui est Christus dominus.* In Ex.c.4. §.29. * Par.3.c.1. §.24.

39 *Si aliquis ex iis, qui domi sunt, cuiquã scriberet, non nisi obtenta facultate, & literis ei ostensis, quem Superior destinauerit, id faciet. Si ad eundem literæ mitterentur, ei primò reddentur, qui à Superiore fuerit constitutus: qui* Part.3.c.1. lit.B. & in Ex.c.4.§.6.

cas

eas lectas reddet, aut non reddet illi, ad quę sunt destinatæ, prout in Domino expedire ad maius ipsius bonum, & Dei gloriam existimabit.

Reddendæ sui ratio. In Ex. c. 4. §. 36.

40 *Quicunque hanc Societatem in Domino sequi volet, & in eadem ad maiorem Dei gloriam manere sub sigillo confessionis, vel secreti, vel quacunque ratione ei placuerit, & ad maiorem ipsius consolationem fuerit, debet conscientiam suam magna cum humilitate, puritate, & charitate manifestare, re nulla, qua Dominum vniuersorum offenderit, celata: & totius anteactæ vitæ rationem integram, vel certè rerum maioris momenti Superiori, qui tum fuerit, Societatis, vel cui ex Præpositis, vel aliis ex inferioribus ille iniungeret, prout magis conuenire videretur, reddat: & sexto quoque mense rationem hanc sui, ab vltima, quam reddiderit, incipiendo quisq; reddet.* * *Sic etiam videtur, quòd Coadiutores formati, & Professi singulis annis, vel crebriùs, si Superiori videbitur, suæ conscientiæ rationem dicto modo ei reddant.*

* Ibidem §. 40. & Par. 6. c. 1. §. 2.

Par. 3. c. 1. §. 12.

41 *Nullam debent celare tentationem, quam Præfecto rerum spiritualium, vel confessario, vel Superiori non aperiant: immo verò totã animam suam illis integrè manifestam esse pergratum habeant: nec solùm defectus aperiant, sed*

etiam pœnitentias, vel mortificationes, ac virtutes omnes, voluntate pura optantes ab illis dirigi, sicubi à rectitudine deflecterent, nolētes suo proprio sensu duci, nisi conueniat cum iudicio illorum, quos Christi domini nostri loco habent.

24 *Idem sapiamus, idem, quoad eius fieri possit, dicamus omnes, iuxta Apostolum. Doctrinæ igitur differentes non admittantur, nec verbo in concionibus, vel lectionibus publicis, nec scriptis libris, (qui quidem edi non poterunt in lucem sine approbatione, atq; consensu Præpositi Generalis.) Immo & iudiciorum de rebus agendis diuersitas, quæ mater esse solet discordiæ, & inimica vnionis voluntatum, quantùm fieri potest, euitari debet. Vnio verò, & conformitas mutua diligentissimè curāda est, nec, quæ ei aduersantur, permittēda: quò iuncti inuicem fraternæ charitatis vinculo, meliùs, & efficaciùs possint se diuino obsequio, & auxilio proximorum impendere.* Vnio & cōformitas mutua. Par. 3. c. 1. §. 18.

43 *In Societate nec sit, nec sentiatur animorū propensio ad partem alterutram factionis, quæ esset fortassis inter Principes, vel dominos Christianos: sed sit potiùs quidam vniuersalis amor, qui partes omnes (licet sibi inuicem contrariæ sint) in Domino nostro amplectatur.* Par. 10. §. 11.

Otium & fecularia negotia vitanda. Par.3.c.1.§.6.

44 *Omnes quandiu corpore bene valent, in spiritualibus, vel exterioribus rebus habeant, in quo occupentur, ne otium malorum omnium origo, quoad eius fieri poßit, domi nostræ locum habeat.*

*Par.6.c.3.§.7.

* 45 *Vt plenius poßit Societas rebus Spiritualibus iuxta suum institutum vacare, quoad eius fieri poterit, à negotiis secularibus abstineat: qualia sunt testamentariorum, vel executorum, vel procuratorum rerum ciuilium, aut id genus officia, nec ea vllis precibus adducti obeunda suscipiant, vel in illis se occupari sinant.*

Ratio habenda valetudinis. Par.3.c.2.§.1.

46 *Vt nimia solicitudo in iis, quæ ad corpus pertinent, reprehensibilis est: ita cura moderata tuendæ ad diuinum obsequium valetudinis, ac virium corporis, laude digna, & ab omnibus adhibenda est: & ea de causa cùm animaduarterint aliquid sibi nocere, vel aliquid aliud necessariũ esse circa victum, vestitũ, habitationem, officium, aut exercitationem, & sic de aliis rebus, admoneant omnes ea de re Superiorem, vel quẽ ad id Superior constituerit, duo interim obseruãtes: Primum, vt antequàm ad eum quid referant, se ad orandum recipiant, & post orationẽ si senserint rem deferendam ad Superiorem, id faciant: Alterũ, vt cùm verbo, aut scripto breui*

(ne

(ne excidat memoria) Superiori rem exposuerint, ei totam curam rei expositæ relinquant: & quidquid ille statuerit, optimum ducant: nec contendere, aut vrgere per se, vel alium (siue cō cedatur quod petitur, siue non) pergant: quādoquidem sibi persuadere debent, id magis expedire ad diuinum obsequium, ac suum maius bonum, quod Superiori, re intellecta, in Domino visum fuerit.

47 *Vt non expedit tanto labore corporali quēquam onerari, vt spiritus obruatur, & corpus detrimentū patiatur: ita aliqua corporalis exercitatio, quæ vtrunq; iuuet, omnibus communiter conuenit, etiam illis, qui mentalibus exercitiis debent insistere: quæ quidem externis interrumpi deberent, & non continuari, nec sine mensura discretionis assumi.* Par. 3. c. 2. §. 4.

48 *Corporis castigatio immoderata esse non debet, nec indiscreta in vigiliis, & abstinentiis, & aliis pœnitentiis externis, ac laboribus, quæ & nocumentum afferre, & maiora bona impedire solent. Ideo suo confessario detegi ab vnoquoque conuenit, quidquid in hac parte faciat.* Par. 3. c. 2. §. 5.

49 *Aegritudinis tempore non solùm obseruare vnusquisq; obedientiam magna cū puritate debet erga Superiores spirituales, vt ipsius* In Ex. c. 4. §. 32.

animam regant: sed cum eadem humilitate erga Medicos corporales, & Infirmarios, vt corpus eius regant.

In Ex. c. 4. §. 32.

50 *Qui ægrotat, humilitatem, & patientiam suam præ se ferendo, non minorem ædificationem, dũ morbo laborat, iis, qui ipsum inuisent, & cum eo versabũtur & agent, quàm dum valebat corpore, ad maiorem Dei gloriam præstare curet, *verbis piis, & ad ædificationẽ facientibus vtendo, quæ ostendant ægritudinem acceptari, vt donum de manu Creatoris, ac Domini nostri: quandoquidem non minus donum est, quàm sanitas.*

* Par. 3. c. 2. §. 17.

Cõstitutiones, ac regulæ obseruãdæ. Par. 3. c. 1. §. 28.

51 *Aliquoties singulis annis omnes à Superiore sibi pœnitentias iniungi propter defectum obseruationis Regularum petant: vt hæc cura indicium sit illius, quam de suo profectu spirituali in via Dei quisq; habet.*

Par. 10. §. 13

52 *Omnes demum obseruationi Constitutionum studeant: ad quam easdem scire saltem, quæ ad quenlibet pertinent, necesse est.*

Quare legere, vel audire easdem singulis mensibus oportebit.

REGV-

REGVLÆ COMMVNES.

1 *Singuli præfinitum sibi tempus suæ conscientiæ bis quotidie examinandæ, orationi, meditationi, lectioniq; impendant cum omni diligentia in Domino.* Quę quisq; erga se seruare debeat. Par. 4. c. 4. §. 3. & 4.

2 *Omnes quotidie sacro decenter intersint: & concionem, lectionemúe sacram, cùm in tēplo nostro habebitur, audiant.* Par. 4 c. 4 § 3. & 4.

3 *Singuli statuto die, et aßignato sibi confessario confiteantur, & non alteri sine Superioris facultate.* Par. 1. c. 1. §. 11. & Par. 6. c. 3. §. 2. & in Bul. 3. Pauli III.

* 4 *Omnes, qui Profeßi, aut formati Coadiutores non sunt, bis in anno sua vota renouabūt, præmißa cōfeßione generali: quo tempore rationem suæ cōscientiæ reddent, & quoties etiā Superiori visum fuerit, iuxta morem Societatis.* * Par. 4. c. 4 §. 5 & c. 10. §. 5. & Par. 5 c. 4. §. 6. & Ex. c. 4. §. 38 & 41.

5 *In abstinentia sextæ feriæ Societatis consuetudo seruetur.*

6 *Nullus mortificationem publicè faciat, nec concionetur, nisi Superiore approbante.*

7 *Nemo pecuniam apud se habeat: apud aliū verò, nec pecuniam, nec quicquam aliud.* In Ex. c. 4. §. 4.

8 *Libros nemo habeat sine facultate: * in iis verò, quibus vti licet, nec scribat quicquam, nec notam vllam imprimat.* * Par. 4. c. 6 lit. G.

9 *Nemo rem vllam ex domo, vel ex alterius cubiculo sibi vsurpet, aut ab externo, quouis modo sibi, aut alii accipiat, sine Superioris licentia.*

10 *Ad maiorem vnionem eorum, qui in Societate viuunt, maiusq; auxilium eorum, apud quos habitant, singuli addiscant eius regionis linguam, in qua resident, nisi fortè ipsorum natiua illic esset vtilior:* *salua tamen Latini sermonis lege, in iis, qui literis dant operam.*

*Par. 4. c. 6 §. 13.

11 *Nullus ita cubiculum suum claudat, quin aperiri extrinsecus possit: aut arcam, seu quicquam aliud habeat obseratum absq; Superioris facultate.*

12 *Aperta fenestra nemo noctu dormiat,* *nec sine indusio, aut non coopertus.*

*Par. 3. c. 2. lit. E.

13 *Nemo cubiculo egrediatur, nisi decenter vestitus.*

In Ex. c. 6. §. 6. 14 *Nemo eorum, qui ad domestica ministeria admittuntur, aut legere discat, aut scribere: aut si aliquid scit, plus literarum addiscat: nec quisquam eum doceat, sine Præpositi Generalis facultate: sed satis ei erit sancta cum simplicitate, et humilitate Christo domino nostro seruire.*

Par 4. c. 10 §. 9. 15 *Signo campanæ constitutis horis audito, omnes statim, vel imperfecta litera relicta, ad id, ad quod vocantur, se conferant.*

16 *Vt consulatur valetudini, nemo extra consueta tempora bibat, nec extra domum cibũ sumat absq; facultate Superioris.*

17 *Qui malè se habere præter solitum senserit, id Infirmario, vel Præfecto sanitatis, aut Superiori referat: nemo verò medicinam vllam accipiat, aut medicum eligat, vel consulat, nisi approbante Superiore.* Par. 3. c. 2. §. 6.

18 *Singuli, etiam si sacerdotes sint, cùm primùm surgunt, lectum operiant, eumq;, & reliqua componant hora consueta, & scopis cubiculum verrant tertio saltem quoque die, exceptis iis, qui ob occupationes maioris momenti, aut valetudinis causa, iudicio Superioris subleuandi sunt.*

19 *Mundities, quæ & ad valetudinem, & ad ædificationem confert, omnibus curæ sit, tã circa se ipsos, quàm circa alia omnia.*

20 *Qui grauem tentationem alicuius nouerit, Superiorem admoneat, vt ei ipse, pro paterna in suos cura, ac prouidentia, conuenienti remedio poßit occurrere.* Seruanda erga Superiores.

21 *Quæ à Superioribus circa administrationẽ agenda sunt, nemo curiosè ab aliis exquirat, aut coniecturam faciẽdo de iis sermonem misceat: sed vnusquisque sibi, ac muneri suo attendens,*

dens, quicquid de se, atq; aliis constituendũ erit, tanquam de manu Dei expectet.

22 *Omnes caput aperiant suis Superioribus, & Sacerdotibus ij, qui Sacerdotes non sunt: discipuli etiã suis præceptoribus. Vnusquisq; autem Superiores alloquatur magna cum reuerentia: is verò, quem Superior alloquitur, aut reprehendit, humiliter, & sine interpellatione audiat.*

23 *Si cui à Superiore denegatum aliquid fuerit, alium Superiorem ne adeat super ea re, quin ei aperiat, quid sibi ab alio fuerit responsum, & quas ob causas negatum.*

24 *Cui fuerit alicuius rei cura commissa, si impedimentum aliquod interuenerit, maturè admoneat aliquẽ ex Superioribus, vt prouideat.*

25 *Nemo cùm ex vno loco in alium proficiscitur, quicquam secum asportet sine facultate Superioris.*

Seruanda erga domesticos.

26 *Extra tempora recreationi assignata, hac ratione silentium seruandũ est, vt nemo loquatur, nisi obiter, et per paucis, aut de rebus necessariis, præsertim in ecclesia, sacristia, & refectorio: in Missa verò, cõcione, mẽsa, lectionibus, et disputationibus, si quid priuatim dicere necesse erit, breuissimè, & submissa voce suggeratur.*

Par. 1. c. 4. 6. 4. & lit. A.

27 *Nemo præter eos, qui à Superiore deputati fue-*

ti fuerint, loquatur cum iis, qui in prima probatione versantur: excipiuntur tamen visitatæ salutationes, quas, cùm alij aliis obuij fiunt, charitas religiosa exigit.

28 *Omnes demissa voce, vt religiosos decet, loquantur: nullusq; cum alio contendat: sed, si qua in re nobis est diuersa sentẽtia, eaq; videtur manifestanda, rationes modestè, & cum charitate afferantur, eo animo, vt suus veritati sit locus, non vt in ea re Superiores videantur.*

29 *Qui facultate accepta ægrotos inuisent, non solùm demissa voce loquãtur, sed tanta etiã moderatione, vt illis molesti non sint, atq; de iis agant, quæ & exhilarare, & consolari ægrotos, circunstantesq; ædificare in Dño poßint.*

30 *Caueant sibi omnes ab illo affectu, quo aliæ de aliis nationibus sinistrè sentire, aut loqui solent: quin potiùs & bene sentiant, & peculiari affectu diuersas à sua nationes prosequantur in Dño: ac proinde nemo bella, cõtentionesue inter Christianos principes in colloquium inducat.* Par.10.§.11

31 *Nemo præter eos, quibus per Superiorem licet, quicquam aliis iubeat, aliosue reprehendat.*

32 *In alterius officium nemo se ingerat: in locum verò alieno ministerio deputatum nullus,* Par.4.c.10.§.6.

ingrediatur sine facultate Superioris, aut Præfecti illius loci, in rebus necessariis.

Part. 3. c. 1. lit. D. 33 *Nemo in alienum cubiculum ingrediatur sine generali, aut speciali Superioris facultate: quòd si aliquis intus sit, nō priùs aperiat ostium, quàm post pulsum audiat, ingredere: & tandiu aperta sit ianua, quandiu intus vnà fuerint.*

34 *Vt ea, quæ religiosos decet, grauitas, et modestia retineatur, nemo alium etiam ioco tãgat, præterquam in signum charitatis amplexando, cùm quis, aut abit, aut redit peregre.*

35 *Nemo, dum mensæ accumbit, cuiquam ex nostris, præterquam ei Superiori, qui præest toti Domui, aut Collegio, caput aperiat. Et cùm aliquid in mensa cuiquam deest, is, qui illi assidet, admoneat eum, qui ministrat.*

Seruanda erga extraneos & cū foras eundum est. 36 *Domi nemo loquatur cum externis, aut alios ad id vocet sine facultate generali, aut particulari Superioris.*

37 *Nemo cuiusquam externi ad domesticū, aut domestici ad externum mandata deferat, aut literas, inscio Superiore: seculares autem rumores, qui foris audiuntur, ne temere, & sine fructu narrentur.*

38 *Nemo quæ domi acta, vel agenda sunt, externis referat: nisi Superiori id probari intelligat.*

gat. Constitutiones verò, aliosúe huiusmodi libros, aut scripta, quibus Societatis institutũ, vel priuilegia continentur, non, nisi ex Superioris expresso consensu, iis communicet.

39 *Nemo scriptas dabit, aut mittet cuiquã externo, vel domestico instructiones spirituales, aut meditationes, nec exercitia spiritualia Societatis alicui communicabit, nisi à Superiore id approbetur.*

40 *Nemo ab externis consilium petat sine facultate Superioris.*

41 *Nemo cuiusquam negotij, etiam pij, sine facultate Superioris curam suscipiat, nec ad id operam suam promittat, aut se propensum ostẽdat: secularia verò negotia, vt quæ sunt à nostrò instituto aliena, & vehementer à spiritualibus auocant, multò magis auersari conuenit.* Par. 6. c. 3. §. 7. & par. 9 c. 6. §. 4.

42 *Omnes, pro ratione sui gradus, data cõmoda occasione, enitãtur piis colloquiis proximũ ad meliora promouere: & cõsilio, ac exhortatione ad bona opera, præsertim ad cõfessionẽ excitare.* Par. 7. c. 4. §. 8. & in Ex. c. 6. §. 4.

43 *Nullus domo egrediatur, nisi quando, & cum quo socio Superiori visum fuerit.* Par. 3. c. 1 §. 3. & in Ex c. 4. §. 25

44 *Cùm quis facultatem à Superiore petit aliquò eũdi, simul etiã aperiat, quò, et cuius rei causa ire velit: præsertim si Prælatus, aut alius*

vir

vir primarius conueniendus sit: eademq; die referat eidē, quid egerit, sicut ipsum velle intelliget, & res postulauerit.

45 *Ingressuri, egressuriúe domo, tintinnabulū nec vehementiùs, nec crebriùs pulsent, quàm par est. Nemo autem nisi consueta domus ianua egrediatur, vel ingrediatur.*

46 *Qui domo egrediūtur, signabūt sua nomina, quæ prope ostium domus in tabula descripta sunt, et admonebūt ianitorē, quò sint profecturi.*

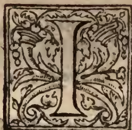
47 *Omnes ante noctem, qui foris sunt, se domum recipiant, nec egredientur ante lucem sine facultate Præpositi, vel Rectoris.*

48 *Cùm quis iter faciens transit per locū, vbi Domus, aut Collegium Societatis sit, ad aliud hospitium ne diuertat,* * Can. 13. Cong. 3. *eiusq;, qui illic præest, obedientiæ subsit in omnibus, sicut & reliqui, qui in eadem Domo, vel Collegio cōmorantur. Quòd si quis etiam ad negotia tractanda venerit, ea nō nisi ex eiusdē cōsilio, ac directione tractabit.*

49 *Singuli has Regulas, & officiorum suorū habeāt atq; intelligāt, sibiq; faciant familiares, ac earū memoriam mēsibus singulis eis legēdis, vel audiēdis renouent:* * Par. 4. c. 10. lit. F. *qui tamē peculiaria ministeria Coadiutorū obeūt, eas, quæ ad ipsorū officia pertinent, singulis hebdomadis repetant.*

REGV-

REGVLAE MODESTIÆ.

1

N conuersatione nostrorum illud in vniuersum dici potest, vt in omnibus externis actionibus appareat in nostris modestia, & humilitas coniuncta cum religiosa maturitate: speciatim autem hæc obseruanda erunt. P.3.c.1.§.4.

2 *Caput huc illuc leuiter non moueatur, sed cum grauitate, vbi opus erit: &, si opus non sit, teneatur rectum cum moderata inflexione in partem anteriorem, ad neutrum latus deflectendo.*

3 *Oculos demissos, vt plurimùm, teneant, nec immoderatè eos eleuando, nec in hanc, aut illam partem circunflectendo.*

4 *Inter loquendum cum hominibus, præsertim alicuius autoritatis, non defigatur aspectus in eorum vultus, sed potiùs sub oculos.*

5 *Rugæ in fronte, ac multò magis in naso, euitentur: vt serenitas exteriùs cernatur, quæ interioris sit indicium.*

6 *La-*

6 *Labia nec nimis compressa, nec nimium diducta.*

7 *Tota facies hilaritatem potiùs præ se ferat, quàm tristitiam, aut alium minus moderatum affectum.*

8 *Vestes sint mundæ, & cum religiosa decentia compositæ.*

9 *Manus, si non in sustinenda veste occupentur, decenter quietæ teneantur.*

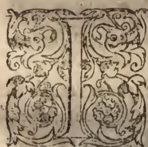
10 *Incessus sit moderatus sine notabili festinatione, nisi necessitas vrgeret: in quà tamen, quantùm poterit, decoris ratio habeatur.*

11 *Omnes deniq; gestus, ac motus eiusmodi sint, qui apud omnes ædificationem pariant.*

12 *Si plures simul erunt, ordinem præscriptũ à Superiore, bini, vel terni incedendo, seruent.*

13 *Si loquendum fuerit, meminerint modestiæ, & ædificationis, tum in verbis, tum in ratione, ac modo loquendi.*

INSTRVCTIO AD REDDENDAM CONSCIENTIÆ RATIONEM, IUXTA MOREM SOCIETATIS.

*Ntelligant singuli, dum rationem conscientiæ sunt redituri, quanti momenti Pater noster sanctæ memoriæ Ignatius id duxerit, ad maiorem Diuinæ bonitatis gloriã: vt subditi magis in spiritu cum gratia vberiori proficiant, ac tantò maiore cum diligentia, amore, & solicitudine iuuari, & à periculis conseruari possint, vt, quæ * in Examine, & Constitutionibus toties commendantur, & §.40. summarij Constitutionum præscribuntur, de reddenda ratione conscientiæ, exactè seruentur. Proinde vnusquisq; magna cum puritate, sub sigillo confessionis, aut secreti, aut quacunque ratione ei placuerit, & ad maiorem ipsius consolationẽ fuerit, totam animam suam integrè manifestam faciat, nullam rem celando, qua Dominũ vniuersorum offenderit, post vltimam rationem redditam conscientiæ: vel certè aperiat eos*

*In Ex. c.4 34. & seq. & P.4. c. 10. §. 5. & P.6. c. 1 §. 2.

defe-

defectus, qui magis ab eo tempore grauāt ipsius animam.

Capita verò, quibus conscientiæ ratio reddi debet, hæc ferè erunt: ex quibus, cùm ea retulerint, quæ ad plenam sui manifestationem dicenda putauerint, petant à Superiore, vt eos interrogando iuuēt, ac suppleat, si quid esse iudicet, quod ad maiorem Dei gloriam, & suorum notitiam scire velit.

1 *An viuat contentus iuxta suam vocationē.*

2 *Quomodo se habeat circa obedientiam etiā intellectus, paupertatem, castitatem, & vsum aliarum virtutum, & quarum præcipuè studio intentus sit.*

3 *An sentiat aliquas animi perturbationes, aut tentationes molestas, & de facilitate, seu difficultate, & modo eis resistendi, & ad quos affectus, vel peccata sit magis propensus, & incitatus.*

4 *An contra Constitutiones, vel Regulam aliquam, vel ordinationem Superiorum firmum iudicium habuerit, vel contra eam disputauerit.*

5 *Quid sentiat de ipso instituto Societatis, & medus, quibus illa vtitur ad suū finem consequēdum, et quem experiatur in se zelum animarū.*

6 *Quomodo ſpiritualibus rebus ſit affectus, quantùm temporis orationi tribuat, & num vocali, an potiùs mentali iuuetur, & vtri plus temporis tribuat, & quem modum in orãdo teneat.*

7 *Num in vſu rerum ſpiritualium conſolationem & deuotionem habeat, an verò contrà deſolationem, ariditatem, & vagationem animi patiatur, & quomodo in iis ſe gerat.*

8 *De fructu, quem ex communione, confeſſione, examine, præſertim particulari, et aliis exercitiis ſpiritualibus percipiat.*

9 *Num poſt vltimam rationem conſcientiæ, quam reddidit, maiorem, an minorem fructum fecerit, & quem animum experiatur ad perfectionem conſequendam.*

10 *Quomodo obſeruet, quæ ex Conſtitutionibus, & Regulis tum communibus, tum officij ſui ad eum pertinent.*

11 *De mortificationibus, pœnitentiis, & aliis exercitationibus, quæ faciunt ad ſpiritus profectum: & in ſpecie de præparatione ad iniurias, & ad alia, quæ ad Chriſti crucem pertinent, ferenda, atque de eorum deſiderio.*

12 *De ſociis, & quomodo ex eorum conuerſatione proficiat in Domino, & an alicui plus ſit familiaris, quàm aliis.*

13 *An auersionem animi sentiat ab aliquo, et an offensus sit in aliquo à Superioribus, vel officialibus, vel quauis alia persona, & quomodo sit affectus erga Superiores.*

14 *An tentationes aliquas sit passus, quas alij intellexerint, præsertim circa vocationem.*

REGVLAE PEREGRINORVM.

1
Ersuadeant sibi, peregrinationis finem nō tam esse corporis defatigationē, & vt multum iter conficiant, quàm vt ex ea fructum aliquem spiritualem percipiant; atq; ex eo fine, & iter ipsum, & cæteros peregrinationis labores moderentur.

2 *Litanias simul omnes quotidie in ipso itineris ingressu, vel Itinerarium dicant: nec orationem, & consueta examina prætermittant, & alias etiam Regulas obseruent, quantùm ratio itineris permittet.*

3 *Studeant frequenti oratione, & meditatione comitem itineris sibi Christum facere: et colloquiis interdum piis, & religiosis, ac lectione alicuius libri pij molestias itineris leuare poterūt. Quòd si cum externis in via, aut in hospitiis egerint, meminerint pro ratione sui gradus, habita ratione temporis, & personarum, sermones de rebus spiritualibus inducere, et fructum aliquē, quoad poterunt, efficere.*

In Ex.c. 4. §.12. 4 *Eleemosynas simpliciter pro Christi amore petant: vt omni spe illa abiecta, quam in pecuniis, & rebus creatis habere possunt, integrè, vera cum fide, & ardenti amore eam in suo Creatore, ac Domino constituant: memores, à Christo Domino Apostolos sine sacculo, & pera missos: ipsum etiam Dominum non habuisse, vbi caput suum reclinaret.*

In Ex.c. 4. §.12. & 26. 5 *Indigentia, & penuria rerum corpori necessariarum probari exoptent, vt ad incōmoditatem cibi, somniúe capiendi libenter assuefiant:* *Ibidem.§. 44. * *iniurias verò, illusiones, & opprobria, quæ illis in itinere inferri contigerit, patienter cum Dei gratia ferant, gaudeantq́; materiam præberi sibi imitandi aliquo modo Christum Dominum, eiusque vestibus, atque insignibus seipsos induendi.*

6 *Qui maioribus pollent ad viam peragendā viribus, eos, qui sunt infirmiores, subsequi, & nō præcedere debent: & iter cuiusque diei horum debilium infirmitate commensuretur: quòd si quis viribus destitueretur, iumento, aut alia ratione iuuari debet: qua in re non qualitatis personarum, sed necessitatis, & charitatis fraternæ ratio est habenda.*

7 *Si quis in morbum incideret, ita vt vlterius pro-*

progredi non posset, nec expediret reliquos ibi moram trahere, si vicinum esset Collegium, aut Domus Societatis, eò esset æger (si modò morbus patiatur) deducendus: alioqui aliquis ex nostris illi erit socius relinquendus, vt consolationi ei sit, & auxilio: ægro autem viribus restituto, cœptum iter ambo prosequentur.

8 *Si in via ab honesto, & pio amico inuitarentur, posset, qui præest, hospitalitatis beneficium admittere: tunc autem curare debent verbis, & religioso exemplo hospites ædificatos in Domino relinquere.*

9 *Eiusdem ædificationis, & exempli in omnibus hospitiis meminisse debēt: sobrietatis etiam in mensa, & modestiæ in conuersatione nunquā obliuiscantur.*

10 *Cùm in itinere ad Collegia, vel Domos Societatis diuertent, studeant omnes bonum ædificationis odorem exemplo vitæ, ac morum nostris relinquere. De rebus verò, aut personis aliorum Collegiorum, aut Domorum nihil loquantur, aut tractent, nisi ad ædificationem.*

11 *Si transierint per locū, vbi Domus, aut Collegium Societatis sit, nihil ab externis nec pro se, nec pro aliis petant, aut accipiant sine facultate Superioris eiusdem Domus, vel Collegij.*

12 *Omnes alij, qui iter faciunt ex nostris equites, aut pedites, has regulas peregrinorum suo modo, quantùm fieri potest, etiam seruent: & tam peregrini, quàm reliqui, qui iter faciunt, patentes literas sui Superioris habere curent.*

REGV-

DE OBEDIENTIÆ VIRTVTE, EPISTOLA N. P. IGNATII.

Ignatius Loiola Fratribus Societatis IESV, qui sunt in Lusitania gratiam, & amorem Christi Domini sempiternum.

Agnam animi voluptatem capio, fratres in Christo charissimi, cùm affertur ad me, quàm acri studio conatuq; ad summam virtutis, ac diuini obsequij perfectionem enitamini: beneficio illius, qui vos, vt ad hoc vitæ institutum vocauit, sic in eodem pro sua clementia retinet, dirigitq; ad beatum finem, ad quem, qui sunt ab ipso electi, perueniunt. I.

Atque ego sanè, cùm vos omnibus donis, ornamentisq; spiritalibus perfectos, tũ verò (quod aliàs ex me cognouistis) in primis obediẽtiæ virtute præstantissimos esse cupio: idque non solùm ob eximia quædam, ac singularia eius bona, quæ tot, tamque illustribus sacrarum literarum II.

testimoniis, atq; exemplis, in testamento æquè nouo, ac veteri comprobantur: sed etiam quod (vt est apud sanctum Gregorium) obedientia so- Libr. 35. Moral. c. 10 *la virtus est, quæ virtutes cæteras menti inserit, insertasq; custodit. Hæc dum floruerit, florebũt proculdubio reliquæ, ædentq; fructus, quales & ego in animis vestris exopto, & suo iure postulat is, qui humanum genus neglectæ obedientiæ scelere afflictum, ac perditum, salutari ipsemet* Ad Phil. 2. *obedientia reparauit, factus obediens vsq; ad mortem, mortem autem Crucis.*

III. *Ab aliis religiosis ordinibus faciliùs patiamur superari nos ieiuniis, vigiliis, & cætera victus, cultusq; asperitate, quam suo quiq; ritu, ac disciplina sanctè suscipiunt: vera quidem, ac perfecta obedientia, abdicationeq; voluntatis, atq; iudicij maximè velim, fratres charissimi, esse conspicuos, quicunque in hac Societate Deo Domino nostro deseruiunt: eiusdemq; Societatis veram, germanamq; sobolem hac quasi nota distingui, qui nunquam intueantur personam ipsam, cui obediunt, sed in ea Christum Domidum, cuius causa obediunt. Siquidem Superiori, nec si prudentia, bonitate, cæterisúe quibuslibet diuinis donis ornatus, instructusq; sit, propterea obtemperandum est: sed ob id so-*

solùm, quòd vices gerat Dei, eiusdemq; autorita te fungatur, qui dicit: Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit: nec contrà, si-ue consilio, aut prudentia minus valeat, quid-quam idcirco de obedientia remittendum, qua-tenus ille Superior est: quando illius personam refert, cuius sapientia falli non potest: supple-bitq; ipse, quidquid ministro defuerit, siue probitate, aliisq; ornamentis careat: siquidem disertis verbis Christus Dominus cùm dixisset, super cathedram Moysi sederunt Scribæ, & Pharisæi: protinus addidit. Omnia ergo, quæ-cunq; dixerint vobis, seruate, & facite: secundū verò opera eorum nolite facere. Luc. 10. Matth. 22

IIII. *Quocirca sedulò vos in eam curam, atq; exer citationem incumbere cupio, vt Christum Do-minum in Superiore quolibet agnoscere stu-deatis, in eoq; diuinæ Maiestati reuerentiam, atque obediedtiam summam cum religione præstare. Quod vobis minus mirum videbi-tur, si animaduerteritis præceptum esse ab Apo stolo, vt Superioribus etiam secularibus, ethni-cisq; pareamus, vt Christo, ex quo omnis po-testas bene instituta descendit: sic enim scri-bit ille ad Ephesios. Obedite Dominis carnali-bus cum timore, & tremore in simplicitate* Cap. 6.

cordis vestri, sicut Christo; non ad oculum seruientes, quasi hominibus placentes, sed vt serui Christi facientes voluntatem Dei ex animo, cũ bona voluntate seruientes, sicut Dño, et nõ hominibus. Atq; hinc existimare poteritis ipsi, cùm se religiosus quispiam regendum, ac moderandum alteri tradidit, non solùm vt Superiori, sed etiam nominatim, vt Christi partes agenti: quo illum loco apud animũ suum habere, vtrùm vt hominem, an vt Christi vicariũ debeat intueri.

V. *Iam verò illud etiam vobis clarè compertum esse, ac in animis vestris penitus insidere vehementer cupio: infimam, & valde imperfectam esse primam illam obedientiæ formam, quæ mãdata duntaxat opere exequitur: nec virtutis nomine dignam, nisi ad alterum gradum ascẽdat, qui voluntatem Superioris suam efficit; & cum ea ita concordet, vt non solùm in effectu executio appareat, verùm etiam in affectu consensio: sicq; idem velit vterque, idem nolit, Atque propterea in sacris literis legimus. Melior est obedientia, quàm victimæ: siquidem (vt S. Gregorius docet) per victimas aliena caro, per obedientiam verò voluntas propria mactatur: quæ quidem pars animi, quoniam est adeò præstans, sic fit, vt eius oblatio Domino, ac Creatori nostro*

1.Reg. 15. Lib. 35. Moral. c. 10

per obedientiam facta, magni sit æstimanda.

Quanto in errore, quamq; periculoso versantur, non dico solùm ij, qui in iis, quæ ad carnem, & sanguinem pertinent, sed illi etiam, qui in rebus alioquin admodùm sanctis, ac spiritalibus, vt ieiuniis, precationibus, aliisúe quibusuis pietatis operibus fas putant à præscripto Superioris, ac voluntate discedere. Audiant quod sapienter adnotat Cassianus in Collatione Danielis Abbatis. Vnum sanè, inquit, atque idẽ inobedientiæ genius est, vel propter operationis instantiam, vel propter otij desiderium, senioris violare mandatum: tamq; dispendiosum est pro somno, quàm pro vigilantia Monasterij statuta conuellere: tantùm deniq; est Abbatis transire præceptum, vt legas, quantùm si contemnas, vt dormias. Sancta fuit actio Marthæ, sancta contemplatio Magdalenæ, sancta pœnitentia & lacrymæ, quibus pedes Christi Domini rigabantur: sed hæc omnia nimirum oportuit fieri in Bethania, quam vocem domum obedientiæ interpretantur: vt ea re, quemadmodum ait S. Bernardus, nobis significare voluisse Dñs videatur: Nec studium bonæ actionis, nec otium sanctæ contẽplationis, nec lacrymam pœnitentis, extra Bethaniam illi accepta esse potuisse. VI.

Coll. 4. cap. 20.

In Serm. ad milit. tẽpl. c. 13.

Quo-

VII. *Quocirca volũtates vestras, fratres chariſsimi quoad eius fieri poteſt, omnino deponite: libertatem Conditori veſtro, quam vobis ipſemet elargitus eſt, in eius miniſtris liberè tradite, ac dicate, nolite exiguum veſtri liberi arbitrij fructum putare, quòd liceat vobis illud à quo id accepiſtis, eidem per obedientiam plenè reddere. Quod cum facitis, nõ modo non perditis ipſum, verùm etiam augetis, atque perficitis: quippe qui veſtras omnes voluntates certiſsima rectitudinis regula moderamini voluntate diuina, quam videlicet interpretatur is, qui vobis Dei nomine præſidet.*

VIII. *Itaque diligenter illud etiam cauendum eſt, ne Superioris vllo vnquam tempore voluntatem (quam ducere pro diuina debetis) ad veſtram detorquere nitamini: id enim eſſet non veſtram diuinæ conformare, ſed diuinam veſtræ voluntatis norma regere velle, eiuſdem diuinæ ſapientiæ ordinem inuertentes. Sanè quàm magnus eſt error, & quidem eorum, quos amor ſui obcæcauit, obedientes exiſtimare ſeſe, cùm Superiorem ad id, quod ipſimet volũt, aliqua ratione pertraxerint. Sãctum Bernardum in hac re præclarè exercitatum audite: Quiſquis, inquit, vel apertè, vel occultè ſatagit, vt, quod habet in voluntate, hoc*

In Serm. de trib. ordin. eccle. ad Patres in capitulo.

te,hoc ei ſpiritualis pater iniungat,ipſe ſe ſeducit,ſi fortè ſibi quaſi de obedientia blandiatur: neq; enim in ea re ipſe Prælato,ſed magis ei Prælatus obedit. Quæ cùm ita ſint,quiſquis ad obedientiæ virtutem velit peruenire,oportet ad hūc ſecundum obedientiæ gradum aſcendat, vt Superioris non ſolùm iuſſa exequatur,ſed etiā eius voluntatem ſuam faciat,ſeu potiùs ſuam exuat, vt diuinam à Superiore expoſitam induat.

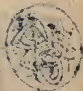
Qui verò ſe totum penitus immolare vult Deo,præter voluntatem,intelligentiam quoque, qui tertius, & ſummus eſt gradus obedientiæ, offerat neceſſe eſt,vt non ſolùm idem velit, ſed etiam vt idem ſentiat,quod Superior,eiuſq; iudicio ſubiiciat ſuum,quoad poteſt deuota voluntas intelligētiam inflectere. Quæ vis animi, tametſi non ea,qua voluntas pollet, libertate prædita eſt, atq; ipſa natura fertur eius aſſenſus in id, quod ſibi veri ſpeciem præbet: tamen multis in rebus,in quibus videlicet cognitæ veritatis euidentia vim illi non infert,poteſt voluntatis pōdere in hanc potiùs,quàm in illam partem inclinari. Quæ res cùm incidunt,debet quiſquis obedientiā profitetur,inclinare ſeſe in ſententiā Superioris. Etenim cùm obedientia ſit quoddā holocauſtū,quo totus homo ſine vlla prorſus imminutione Con- IX.

ne Conditori suo, ac Domino per manus ministrorum in charitatis igne immolatur: cumq; sit eadem renunciatio quædam integra, per quam omni suo iure sponte decedit religiosus, vt diuinæ prouidentiæ, Superioris ductu gubernandũ, ac possidendum vltrò se se addicat, ac mancipet: negari non potest, quin obedientia comprehẽdat nõ solùm exequutionẽ, vt imperata quis faciat, & voluntatem, vt libenter faciat: sed etiam iudicium, vt quæcunq; Superior mandat, ac sentit, eadem inferiori, & recta, & vera esse videantur: quatenus, vt dixi, vi sua potest voluntas intelligentiam flectere.

X. *Vtinam hanc mentis, & iudicij obediẽtiam, ita & intelligerent homines, & exercerent, vt grata Deo est, ac omnibus, qui in religione viuunt, necessaria. Nam, vt in corporibus, globisq; cælestibus, vt alius alium afficiat, moueatq;, requiritur, vt certa quadam conuenientia, & ordine inferior orbis superiori subiiciatur: sic in hominibus, cùm alter alterius autoritate mouetur, quod per obedientiam fit, oportet, vt is, qui ab alterius nutu pendet, subseruiat & obsecundet, vt virtus ab imperante ad eum deriuetur, et influat. Hæc autem obtemperandi, obsecundandiq; ratio constare non potest, nisi voluntas, ac iudi-*

iudicium inferioris cum Superioris voluntate, ac iudicio congruat.

XI. *Iam verò si finis, & causa obedientiæ spectatur, quemadmodum voluntas, ita & iudicium in eo, quod nobis conuenit, decipi potest. Ergo sicuti, ne voluntas erret, cum Superioris voluntate coniungitur: sic intelligentia, ne fallatur, ad Superioris intelligentiam conformanda est. Ne innitaris prudentiæ tuæ, sacræ literæ monent:* Prouer. 3 *atque in rebus etiam humanis censent sapiētes, verè prudentis esse, sua ipsius prudentia minimè fidere: præsertim in rebus suis, quarum homines animo perturbato ferè boni iudices esse non possunt. Quòd si in rebus nostris, alterius etiam nō Superioris iudicium, atque consilium nostro anteponēdum est, quantò magis ipsius Superioris, cui nos, vt Dei vicem gerenti, ac diuinæ voluntatis interpreti moderandos tradidimus? In causis verò, personisq; spiritualibus eò maior etiam cautio proculdubio est necessaria, quò grauius est spiritalis viæ periculum, cùm sine frenis consilij discretionisue in ea decurritur. Qua de re commodè Caßianus in Collatione Abbatis Mosi ait. Nullo alio vitio tam præcipitem diabolus* Coll.1.c.11. *monachum pertrahit, ac perducit ad mortem: quàm cùm eum neglectis consiliis seniorum,*

suo

suo iudicio persuaserit, definitionique confidere.

XII. *Præterea, nisi hæc obedientia iudicij existat, fieri nō potest, vt vel consensus volūtatis, vel exequutio talis sit, qualē esse oportet: natura enim ita comparatum est, vt animi nostri vires, quæ appetitiuæ dicuntur, sequantur apprehensiuas: & nisi adhibita vi, voluntas, iudicio repugnante, diu obtemperare non poterit. Quòd si fortè quis aliquo temporis spatio obediat per communem illam apprehensionem, qua censetur, perperam etiam præcipienti parendum esse: certè id stabile, ac fixum esse non potest: atque ita perseuerantia deficit, vel saltem obedientiæ perfectio, quæ in promptè, & alacriter obediendo consistit: non enim ibi potest esse alacritas, ac diligentia, vbi est animorum, sententiarumq; dissensio: perit etiam exequendi studiū, & celeritas, cùm ambigitur, expediat, nec ne, facere quod iubemur: perit celebris illa obedientiæ cœcæ simplicitas, cùm apud nos ipsos in quæstionem vocamus rectène præcipiantur, an secus: atque etiam fortaſse damnamus Superiorē, quòd ea mandet, quæ nobis non ita iucunda sunt: perit humilitas, quoniam, & si ex altera parte paremus, ex altera tamen nosmetipsos Superiori præferimus: perit in rebus arduis fortitudo: perit*

rit deniq; (vt summatim cõplectar) virtutis huius vis omnis, ac dignitas: succedunt autem in eorum locum dolor, molestia, tarditas, lassitudo, obmurmurationes, excusationes, aliaq; vitia nõ sanè leuia, quibus obedientiæ pretiũ, ac meritum prorsus extinguitur. Itaq; sanctus Bernardus, de iis, qui grauiter ferũt imperata minus sibi suauia, sic ait: Hæc si molestè cœperis sustinere, si diiudicare Prælatũ, si murmurare in corde, etiã si exteriùs impleas, quod iubetur, nõ est hæc virtus patientiæ, sed velamentum malitiæ. Quòd si pax, & trãquillitas animi quæritur: certè hac nõ fruetur is, qui habet intra se se causam perturbationis, atq; tumultus, dissensionẽ, videlicet, iudicij proprij ab obedientiæ lege, Serm. 3. de Circũcisione.

XIII. *Atque idcirco, tuendæ concordiæ causa, quæ Societatis omnis est vinculum, tantopere hortatur Apostolus, vt id ipsum omnes sapiant, & dicant: nimirum vt consentientibus & iudiciis, & voluntatibus, mutuò foueantur, & conseruentur. Iam si vnum, eundemq; oportet esse mẽbrorum sensum, & capitis: facilè cernitur, vtrũ sit æquiùs, caput membris, an membra capiti cõsentire. Atque ex his quidem, quæ dicta sunt hactenùs, satis apparet, obedientia iudicij quàm sit necessaria.* Ad Rom. 15. & 1. Cor. 1. & 2. Cor. 13. & ad Philip. 2.

XIIII. *Quàm verò sit eadem ipsa perfecta, grataq; Domino, inde primùm ostẽditur, quòd per eam præstantissima pars hominis, ac pretiosissima Domino consecratur: deinde quòd obediens ita fit holocaustum viuum, gratumq; Maiestati diuinæ cùm nihil sui met omnino retineat: postremò quòd magna est huius certaminis difficultas: frangit enim sese Dei causa obediens ipsemet, resistitq; naturali propensioni, quæ omnibus hominibus insita est ad suam complectendam, sequendamq; sententiam. Ex his igitur rebus efficitur, vt obedientia, tametsi propriè volũtatem perficere videatur, quippe quam reddit ad nutum Superioris promptam, ac paratam: nihilominus ad intelligentiam quoq; ipsam, vt diximus, pertinere debeat, eamq; inducere ad sentiendum id ipsum, quòd sentit Superior: sic enim fiet, vt omnibus connixi viribus, & voluntatis, & intelligentiæ ad executionem celerem, atq; integram veniamus.*

XV. *Videor mihi vos, fratres charissimi, audire dicẽtes, de virtutis quidem huiusce necessitate iam nõn ambigere: illud verò, vt cognoscatis vehemẽter optare, quo pacto ad eius perfectionem peruenire possitis. Huic ego quæstioni cum sancto Leone, ita respondeo. Nihil arduum est humilibus,*

Serm. 5. de Epiphania

bus, & nihil asperum mitibus: modò non desit vobis humilitas, non desit mansuetudo: non vtiq; deerit Deo benignitas ad vos adiuuandos, vt, quæ sibi promisistis, ea præstare possitis, animo non solùm æquo, sed etiam libenti.

Præterea vobis tria nominatim propono, quæ ad obedientiam iudicij comparandam multùm iuuant. Primum illud est, vt quemadmodum initio dixi, non intueamini in persona Superioris hominem obnoxium erroribus, atque miseriis: sed Christum ipsum, qui est sapientia summa, bonitas immensa, charitas infinita, qui nec decipi potest, nec vos vult ipse decipere. Et quoniam conscij vobismet estis, vos Dei amore iugum obedientiæ subiisse, vt in Superioris voluntate sequenda, voluntatē diuinam certiùs sequeremini: nolite dubitare, quin pergat fidelissima Dñi charitas, eorum ministerio, quos vobis præfecit, vos deinceps gubernare, & rectis itineribus ducere. Itaq; Superioris vocē, ac iussa, non secus, ac Christi vocem excipite: siquidē Apostolus etiam in hanc sentētiam scribens ad Colossenses, cùm ad obtemperandū Præpositis subditos adhortatur, ait: Quodcunq; facitis ex animo operamini sicut Domino, & non hominibus: scientes, quòd à Domino accipietis retributionem hæreditatis, XVI. Cap. 3.

Domino Christo seruite. Sanctus verò Bernardus, Siue Deus (inquit) siue homo vicarius Dei mandatum quodcunq; tradiderit, pari profectò obsequendum est cura, pari reuerentia deferendum: vbi tamen Deo contraria non præcipit homo. Atq; ita, si non hominem externis oculis, sed Deum inspexeritis internis: haud sanè graue fuerit vobis voluntates vestras, atq; iudicia conformare ad eam regulam actionum vestrarũ, quam ipsimet elegistis.

In tract. de præcepto & dispẽsat. fere initio.

XVII. *Altera est ratio, vt quod Superior mandat, vel sentit, defendere semper apud animos vestros studiosè nitamini: improbare autẽ nequaquam: atq; ad eam ipsam rem proderit bene animatos, affectosq; esse ad id omne, quod ipse iusserit: sic enim fiet, nõ solùm vt sine molestia, sed etiam vt cum voluptate, lætitiaq; pareatis. Nam (vt est apud Sanctum Leonem) non dura ibi necessitate seruitur, vbi diligitur quod iubetur.*

Serm. 4. de ieiunio septimi mensis.

XVIII. *Postrema subiiciendi iudicij ratio est cùm facilior, tutiorq;, tũ etiam opud sanctos Patres in more posita, vt statuatis vobiscum ipsi, quidquid Superior præcipit, ipsius Dei præceptum esse, & voluntatem: atque vt ad credenda, quæ catholica fides proponit, toto animo, assensuque vestro statim incumbitis, sic ad ea facienda,*

quæ-

quæcunque Superior dixerit, cæco quodam impetu voluntatis parendi cupidæ sine vlla prorsus disquisitione feramini. Sic egisse credendus est Gene.22.
Abraham, filium Isaac immolare iussus: sic noui Testamenti tempore aliqui è sanctis Patribus iis, quos commemorat Cassianus: vt Ioannes Lib.4.c.24
Abbas, qui, quod erat ei imperatum, non reputabat vtile ne esset, an inutile: vt cùm aridum lignum tanto, ac tam diuturno labore per annum irrigauit: nec vtrum fieri posset, nec ne: vt cùm conatus est tam ex animo ingens saxum solus dimouere loco, quod ne multi quidem simul homines impellere potuissent: quod obedientiæ genus ipsis interdum miraculis diuinitus comprobatum videmus. Nam (vt alios taceam, quos ipsi non ignoratis) Maurus sancti Benedicti disci- & 26.
pulus, mandato Superioris lacum ingressus, nec mersus est: alius quidam à Superiore iussus, leænam ad se ducere, illam cepit, atque perduxit. Est igitur hæc ratio subiiciendi proprij iudicij, ac sine vlla quæstione sanciendi, & collaudandi apud se, quodcunque Superior iusserit, non solùm sanctis viris vsitata, sed etiam perfectæ Obedientiæ studiosis imitanda omnibus in rebus, quæ cum peccato manifesto coniunctæ non sunt.

Grego.2. dialo.c.7. In vitis Patrū 2.part. lib.de obe.

XIX. *Nec tamen idcirco vetamini, si quid fortè vobis occurrat à Superioris sententia diuersum, idq; vobis (consulto suppliciter Domino) exponendum videatur, quominus id ad Superiorem referre possitis: verùm in hac re, ne vos amor vestri, iudiciumq; decipiat, illa cautio est adhibenda, vt animo sitis, & ante, & post relationem æquissimo, nō solùm quod pertinet ad eam rem, de qua agitur, vel suscipiendam, vel deponendā: sed etiam ad approbandum, rectiusq; putandū quidquid Superiori placuerit.*

XX. *Atque hæc, quæ de obediētia diximus, æquè priuatis erga proximos Superiores: atq; Rectoribus, Præpositisq; localibus erga Prouinciales: Prouincialibus erga Generalē: Generali deniq; erga illum, quem Deus ipsi præfecit, nempe suū in terris Vicarium, obseruanda sunt: sic, vt & ordinum perfecta distinctio, ac proinde pax retineatur, & charitas, sine qua nec Societatis nostræ, nec alterius cuiuslibet Sodalitij posset recta gubernatio conseruari. Nimirum hoc modo pro*Sap. 8. *uidentia illa diuina disponit omnia suauiter, infima per media, media per summa, suos ad fines cuncta perducens. Hinc illa, videlicet, in Angelis vnius Hierarchiæ ad aliam subordinata series: hinc & cælestium, & aliorum omnium,*

quæ

quæ cientur,corporum certis locis,ac ſedibus in ter ſeſe apta connexio,quorum conuerſiones,ac motus ab vno mouente ſupremo,gradatim omnes vſq; ad infimos rite proueniunt. Idem in terris,cùm in ómni ciuitate bonis inſtituta legibus,tum verò in Hierarchia Eccleſiaſtica cernitur,cuius omnia mēbra,et functiones ab vno generali CHRISTI Domini noſtri Vicario deriuantur:&,quò accuratiùs hæc diſpoſitio, & collocatio cuſtoditur,eò rectior eſt gubernatio, & melior.Contrà verò huius ordinis negligentia,quàm grauia incommoda multis hominum Societatibus importētur,nemo non videt. Atq; idcirco in hac,cuius mihi nonnullam procurationem,ac curam Dominus tradidit,tam diligēter hanc virtutem exerceri, vigereq; percupio, quaſi in ea Societatis noſtræ bonum,ac ſalus vniuerſa conſiſtat.

Quæ cùm ita ſint,vt,vnde exorſa eſt,ibidem terminetur epiſtola:vos ego per Chriſtum Dominum noſtrum obteſtor,qui ſeſe nobis non modò præceptorem,ſed etiam exemplar præbuit obedientiæ,vt ad eam virtutem toto pectore incumbatis,& glorioſæ victoriæ appetentes,atq; auidi,voſmetipſos ſuperare,ideſt excelſiorem, & difficiliorem animi partem,voluntatē dico,atq; XXI.

indi-

iudicium expugnare, et ſubiicere ſtudeatis: quò Dei Domini noſtri ſolida, veraq́; cognitio, atque amor veſtros ad ſe animos penitus trahat, totoq́; vitæ huius, &, quaſi peregrinationis curriculo, vſq; eò gubernet, ac regat, dum vos demum alioſq́; complures, veſtra opera, exemploq́; adiutos, ad vltimum, & feliciſsimum finem, nimirũ ad beatitudinem ſempiternam perducat. Veſtris ad Deum precibus me valde commendo. Romæ vij. Kal. Aprilis. M. D. LIII.

FINIS.